

JANKÓNÉ PAJOR ILDIKÓ

A Tabán Társaságról

2002 decemberében alakult meg a Tabán Társaság Egyesület. Alapszabályában is rögzített célunk, hogy a Tabán múltját minden területen – honismeret, régészet, irodalomtörténet, balneológia, gasztronómia, színház- és zenetörténet, néprajz – felkutatjuk, és bemutatjuk azokat az értékeket, amelyek a ma élő emberek számára fontosak és követhetőek lehetnek.

A Tabán Helytörténeti Gyűjtemény és Dokumentációs Központ a Budavári Önkormányzat segítségével 2002 áprilisában nyílt meg. Dr. Nagy Gábor Tamás polgármester megnyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy több évtizedes gyűjtő- és kutatómunka eredményeként sikerült a Tabán múltját bemutató kiállítás létrehozása, Fischer Árpádnak köszönhetően, aki folyamatosan igyekezett összegyűjteni minden Tabánra vonatkozó adatot/anyagot, és folyamatosan tartotta a kapcsolatot a régi tabáni családokkal.

A Tabán iránt megnyilvánuló érdeklődés, a tabániakat összetartó szeretet, ami nem szűnt meg több évtized, évszázad múltával sem, nyilvánvalóvá tette, hogy itt, 2002-ben nem csak egy helytörténeti kiállítás nyílt meg a Virág Benedek Házban (Budapest I. ker., Döbrentei utca 9. – Apród utca 10.), a Tabán utolsó, gyönyörűen restaurált műemlék-szigetén. A tárlat megnyitásával egy emberi közösség, régi, nagyon régi emberi közösség otthonát is megnyitottuk. Ennek a közösségnek „keretet” is adtunk a Tabán Társaság Egyesület létrehozásával.

Több, ma már hagyománnyá nemesedett rendezvényt indítottunk újtárra. Minden decemberben, advent idején megrendezzük a „Békességóhajtás”-t. Rendezvényünk neve Virág Benedek pálos rendi költő egyik versének címéből származik. Irodalmi estét és egyházzenei koncertet rende-

zünk ilyenkor a Tabáni Szent Katalin templomban. Éveken keresztül, Lukin László karnagy szép előadása vezette be a koncerteket, és az a felejthetetlen, gyönyörű furulyamuzsika, amit már többé itt nem hallhatunk.

A Tabán, a régi kiskocsmák és sramlizenék világa, a gáláns szerelmek színhelye Zórád Ernő képein elevenítődik fel, festményeivel több remek kötetben is találkozhatunk. Az ismert, nemrég elhunyt művész vendégünk volt utolsó születésnapján, a tabániak nagy örömeire.

A poézis és piktúra őrzője és tovább éltetője az egykori Tabánnak. Ezért is indítottuk el az „Egy poéta – egy piktör” című kamara-kiállítást. Grexa Gyula, a nagyhírű tanár, aki a saját lakásán tartott komolyzenei előadásokat és lemezbemutatókat – tanítványai közül még sokan élnek – Tabán fotóival szerepelt, Vidéky Brigitta festményeivel együtt. A közös megjelenés háttere az, hogy a művésznő jól ismerte Grexa Gyulát, a „Tanár úr” pedig a Hadnagy utcában szép fényképet készített a fiatal lányról. Ezt a sorozatunkat folytatjuk, rendezvényeink a kortárs költők és festők bemutatását tervezzük.

„A Tabán Tanúi” egy nyilvános előadásorozat mindazokkal, akik még emlékeznek a régi tabáni életre. Ezeket a rendezvényeket kilenc videofilm rögzítettük és a rendezvényeket folytatni tervezzük.

Virág Benedek utolsó tabáni lakása az Apród utca 10-ben volt. Életművének kutatása és bemutatása szintén felvállalt feladatunk. Visszatekintünk a régi emléktáblát is a szobra elé.

„Örökkön élsz majd vén Tabán” címmel az egykori városrész bontásának 70. évfordulóján, 2003-ban rendeztünk meg egy fotókiállítást, ahol házról házra, udvarról-udvarra mutattuk be a Tabán bontását. Egy ismeretlen fotóművész három albuma alkotta a tárlat anyagát, amelyet a Tabán múzeum állománygyarapítási keretéből tudtunk megvásárolni. Az albumokra Kováts Albert festőművész bukkant rá évekkal ezelőtt. A dokumentum értékű anyagot és a fotókat a kiállítás megnyitóján be is mutatta.

A Tabán Társaság alapító tagja Saly Noémi irodalomtörténész, akinek sok érdekes, vidám estét köszönhetünk. Előadásaiiban életre keltek a tabáni zamatok, kiskocsmák, vigadalmak emlékei.

Tabáni Füzetek címmel 2003-ban indítottuk útjára kiadványsorozatunkat, amely egy-egy témakör, vagy konferencia anyagát nyomtatott formában is megismerhetővé teszi. Támogatóink segítségével már a harmadik füzet kiadására készülünk. Elsőként Bodor Imre–Saly Noémi: A tabáni virág Benedek ház című anyaga, másodikként a Virág Benedek Emlékév elnevezésű füzet jelent meg, a Tabán Társaság tagjainak nagy örömeire.

A „*Háromcsőrű Kacsa estek*” sikere a Tabáni Terasz Étteremnek is köszönhető. Itt nagy szeretettel fogadják a Tabán Társaság tagjait, remekül főznek és sütik a rendezvényre adományként kapott kacsáinkat. Ezeken az esteken szellemi táplálékról is gondoskodunk, előadóművészek bevonásával.

A szüreti, farsangi mulatságról sem felejtkezünk el. A tabáni szüreteket a Budavári Német és Szerb Önkormányzattal közösen szervezzük. Sudár Annamária Csokonainak a Dorottyáját – terjedelmes mű, több mint 800 sor – ötletes jelmezben adta itt elő, nagy sikert aratva.

Könyvbemutatóinkon szívesen vesznek részt a Tabán Társaság tagjai, amikor a szerzők előadását is figyelemmel kísérhetik. A bemutatókat rendszerint más műsorral is kiegészítjük.

A néhai Tabán, amiről kiállításunk szól, amiről beszélünk, írunk és előadunk csak emlékeinkben és a könyvekben él. Talán ezzel magyarázható az a nosztalgia, vágyódás a régi Tabán után, amit 1933-ban elsöpörték a föld színéről. Mindaz a kutatási eredmény, amit elérünk, örömmel tölti el a tabániakat és a más városrészekben élőket. A Tabán egykori életének felidézése egy kis nyugalmat, szépséget, humort, jó illatokat és ízeket, vidám történeteket és szép, régi dalokat nyújt számunkra. Egyedi, sehol máshol nem fellelhető értékeket. Úgy gondolom, hogy ezért kap értelmet tevékenységünk, és további munkájához kedvet a Tabán Társaság minden tagja.